

Vua Lý Thánh-tông
1054-1072

Vua Lý Thánh-tông là một ông vua nhân-tử, có lòng thương dân.

Một năm trời rét lắm. Vua Thánh-tông bảo các quan hầu đứng gần rằng : “ Trẫm ở trong cung ăn mặc như thế này còn rét, nghĩ những tù-phạm giam trong ngục, phải trói buộc, cơm không có mà ăn, áo không có mà mặc, vả lại có người xét hỏi chưa xong, gian ngay chưa rõ, nhờ rét quá mà chết thì thật là thương lắm.”

Nói xong, vua truyền lấy chăn chiếu cho tù-nhân, và mỗi ngày cho ăn hai bữa.

Một hôm khác, vua ra ngự ở điện Thiên-Khánh xét án, có Động-Thiên công-chúa đứng hầu bên cạnh. Vua chỉ vào công-chúa mà bảo các quan rằng : “ Lòng trẫm yêu dân cũng như yêu con trẫm vậy, hiềm vì trẫm họ ngu dại, làm càn phải tội, trẫm lấy làm thương lắm. Từ nay về sau tội gì cũng giảm nhẹ bớt đi.”

Nhờ vua có lòng nhân như thế, cho nên trăm họ mến phục. Trong đời ngài làm vua ít có giặc giã.

Nước Chiêm-Thành hay sang quấy nhiễu, vua thân-chinh đi đánh. Đã lâu, không thắng, vua bèn đem quân về. Trên đường về, nghe dân ca tụng bà Nguyễn-phi ở nhà, giỏi việc trị nước, dân được yên ổn, vua Thánh-tông nghĩ rằng : “ Người đàn bà trị nước được như thế, mà mình đi đánh Chiêm-thành không thành công, thế ra đàn ông hèn lắm à !”

Vua đem quân trở lại đánh, bắt được vua Chiêm-Thành.